Biserica Enei sau începutul sfârșitului

Bibl. VALENTIN POPESCU

După cutremurul din 1977, în loc să ia măsuri în vederea înlăturării efectelor produse de cutremur, primele acțiuni ale autorităților au fost concertate pe demolarea mai multor biserici și clădiri istorice în stare foarte bună sau la care fuseseră începute deja lucrările de consolidare: biserica Enei, casa arhitectului Grigore Cerchez, dar și multe locuințe centrale, precum cele de pe bulevardul I.C. Brătianu. În locul acestora se ridică blocuri rezidențiale, amplasate în aceste zone pentru a umple golul. La drept vorbind, se luaseră niște măsuri imediat după cutremur: se creaseră niște comisii de ingineri pentru expertizarea clădirilor care trebuiau consolidate. Totodată, în ședința din 22 martie 1977 se discutase despre sistematizarea capitalei. Dar în ședința din 4 iulie 1977, Ceaușescu interzicea reparațiile capitale, iar cele în curs trebuiau finalizate până la 23 august. Era vorba despre locuințele oamenilor de rând, pentru cele ale membrilor de partid și pentru sediile de partid fiind implicați pentru consolidare cei mai buni specialiști, fără a ține cont de costuri. [1]

În urma demolării blocului Dunărea, după cutremurul din 1977, „s-a produs un accident tehnic", câțiva stâlpi de beton din blocul Dunărea au fost scăpați din macara și au căzut peste biserică. Aceștia au perforat absida de sud, dar biserica a rămas în picioare, pentru că turlele fuseseră refăcute din beton armat după cutremurul din 1940 de către ing. Em. Costescu. Această perforare (cu voie sau fără voie) a absidei, a fost pretextul care a stat la baza demolării, operațiune care a devenit misiunea armatei.[2] O altă versiune a motivelor

1 Madalin Hodor. *După cutremur (II) Ceauşescu a lăsat Bucureştiul să moară*. Disponibil online la adresa: https://revista22.ro/dosar/dup-cutremur-ii-ceausescu-a-lsat-bucurestiul-s-moar

2 Pop, Georgeta (edit.). *Esența unui oraș: despre demolări, case și oameni în București*. București: Fundația Academia Civică, 2016, p. 141

demolării a fost trimisă de inginerul Ursu la postul Europa Liberă: biserica Enei scăpase neatinsă de cutremurul din 1977, dar nu și de pe macheta prezentată la conducere. De pe această machetă Ceaușescu a scos de două ori bucățica de carton ce reprezenta Biserica Enei. Gestul a fost interpretat de cei de față ca un ordin de demolare și, în scurt timp, s-au conformat. Biserica a fost demolată.[3]

În ciuda protestelor Direcției Naționale a Monumentelor Istorice, consiliul parohial și parohul au semnat pentru demolarea bisericii. [4] În contrapartidă, DNMI a fost desființată pe 1 decembrie 1977 și apoi transformată în Direcția Economică și a Patrimoniului Cultural Național, nume sub care a funcționat în perioada 1978-1989. [5]

Distrugerea Bisericii Enei s-a făcut noaptea, cu oameni din armată, având în vedere vecinătatea cu Hotelul Intercontinental în care erau cazați cetățeni străini. În prima noapte s-a demolat o jumătate din biserică, partea dinspre Institutul „Ion Mincu", care era deja închisă, pentru demolarea blocului Dunărea. Partea de est, dinspre Hotelul Intercontinental, rămăsese în picioare. A fost demolată în noaptea următoare.[6]

Mulți profesioniști nu veneau în locurile în care se încălca legea. Alții (Constanța Costea, Dan Mohanu etc.) au făcut însă tot posibilul pentru a salva ce se mai putea (fragmente de pictură sau piatră, obiecte de cult etc.). Câteva părți de frescă au fost extrase din biserica Enei și se află la MNAR, dar pisania, depozitată la intrarea aceluiași muzeu, s-a deteriorat și s-a sfărâmat în timp.[7] Odoarele bisericii, catapeteasma, icoanele împărătești, stranele, cărțile, au fost duse în la Mănăstirea Antim și apoi la Mănăstirea Căldărușani.[8]

---

3 Virgil Ierunca. *Povestea vorbei: Cutremurul neștiut*. Transcrierea emisiunii din data 4.03.1979. Disponibil online la adresa: https://moldova.europalibera.org/a/28165382.html

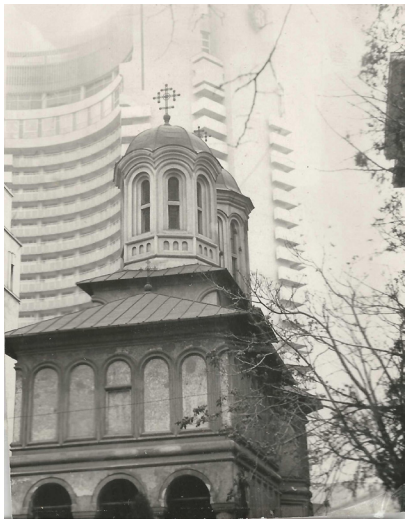
4 Pop, Georgeta (edit.). *Op. cit.*, pp. 190-191

5 Victoria Dragu Dimitriu. *Povestea unei familii din Bucureşti: Grecenii*. Bucureşti: Editura Vremea, 2012, p. 148

6 Pop, Georgeta (edit.). *Op. cit.*, p. 141

7 Pop, Georgeta (edit.). *Op. cit.*, p. 192

8 N. Ionescu-Ghinea, Lucia Stoica. *Enciclopedia lăcaşurilor de cult din Bucureşti*. București: Universalia, 2005, p. 668

Biserica Enei si Hotelul Intercontinental in anii 70

Demolare bloc Dunărea, 1977

